ΣΥΡΙΖΑ: Ενταφιάζουν το αίτημα διαγραφής του χρέους

Βροχή πέφτουν οι προτάσεις από τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ για το δημόσιο χρέος. Κοινός παρανομαστής ωστόσο όλων των θέσεων που διατυπώνονται από τα στελέχη πρώτης γραμμής (Δραγασάκης, Σταθάκης) οι οποίοι αύριο θα αναλάβουν τα αρμόδια και κρίσιμα υπουργεία και σήμερα εκφράζουν την πλειοψηφούσα άποψη είναι η εξαφάνιση της επίσημης και ψηφισμένης από το συνέδριο θέσης του κόμματος για διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους του δημόσιου χρέους.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΒΑΤΙΚΙΩΤΗΣ

Σε αυτή την κατεύθυνση ο βουλευτής του κόμματος, Γιώργος Σταθάκης, απέκλεισε το ενδεχόμενο μονομερών ενεργειών στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων. Δήλωση που ισοδυναμεί με εκ των προτέρων, οικειοθελή και μονομερή παραίτηση ακόμη κι από το δικαίωμα των εκβιασμών, εργαλείο που αξιοποιούν κατά κόρον οι πιστωτές, ενώ ανοίγει τον δρόμο στην αποδοχή των όρων των δανειστών που θα πλασαριστεί με το ένδυμα της κοινής απόφασης.

Νέα δεδομένα στην συζήτηση ωστόσο δημιούργησε ο Γιάννης Δραγασάκης με την συνέντευξή του στην εφημερίδα Real News, την Κυριακή 28 Οκτωβρίου. Ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας στην «οικουμενική» κυβέρνηση του Ξ. Ζολώτα (1989-1990), που άνοιξε τον δρόμο για την κυβέρνηση του Κ. Μητσοτάκη, πρότεινε ως εναλλακτική λύση

την πρόταση που διατύπωσαν τον Ιανουάριο του 2014 οι οικονομολόγοι Πιέρ Παρί και Σαρλ Βιπλόζ, με τον τίτλο Πολιτικά Αποδεκτή Αναδιάρθρωση του Χρέους στην Ευρωζώνη, κι ευρύτερα γνωστή ως PADRE (αρκτικόλεξο του αγγλικού τίτλου Politically Acceptable Debt Restructuring in the Eurozone). Για να μην δημιουργηθεί καμιά εντύπωση ότι πρόκειται για μια ριζοσπαστική θέση να τονίσουμε ότι πρώτη φορά προτάθηκε ως λύση για το ελληνικό δημόσιο χρέος σε ομιλία του Φίλιππου Σαχινίδη, υφυπουργού, αναπληρωτή και υπουργού Οικονομικών των κυβερνήσεων Παπανδρέου και Παπαδήμου. Είναι δηλαδή ο άνθρωπος που φέρει προσωπική ευθύνη για την χρεοκοπία των ελληνικών ασφαλιστικών ταμείων, που έχασαν 14 δισ. ευρώ από την αναδιάρθρωση του Φεβρουαρίου του 2012, όπως και για την καταστροφή χιλιάδων ομολογιούχων που είδαν τις οικονομίες τους να γίνονται καπνός. Η ομιλία μάλιστα του υπουργού που διαχειρίστηκε το καταστροφικό PSI έγινε σε συνέδριο που διοργάνωσε τον Ιούλιο η πιο αποτυχημένη υπουργός Παιδείας από ιδρύσεως του ελληνικού κράτους, η Άννα Διαμαντοπούλου, που μες στον νεοφιλελεύθερο οίστρο της περιόδου πειραματίστηκε ακόμη και με την κατάργηση των δωρεάν σχολικών βιβλίων κι άφησε τους μαθητές χωρίς βιβλία.

Αυτή την πρόταση επανέφερε ο Γιάννης Δραγασάκης λέγοντας κατά λέξη πως «αντί για κούρεμα μπορεί να υπάρξει “απόσυρση” του μεγαλύτερου μέρους του χρέους, δηλαδή ένα μέρος του χρέους να αποσυρθεί από τις αγορές ή τους φορείς που το κατέχουν σήμερα και να κρατηθεί “παγωμένο” στα πλαίσια της ΕΚΤ. Η εν λόγω πρόταση έχει διατυπωθεί από πολλούς ευρωπαίους οικονομολόγους και επιστημονικά Ιδρύματα, με πιο πρόσφατο παράδειγμα την θέση που διατύπωσαν οι γνωστοί οικονομολόγοι Πιέρ Παρί και Σαρλ Βιπλόζ».

Μόνο που η συγκεκριμένη πρόταση δεν ισοδυναμεί με κούρεμα, αλλά με οριστικό ενταφιασμό του στόχου της διαγραφής κι εν τέλει με πληρωμή του χρέους.

Η πρόταση των οικονομολόγων Πιέρ Παρί και Σαρλ Βιπλόζ για «πάγωμα» του χρέους σημαίνει μετάθεση της πληρωμής του στην επόμενη γενιά κι όχι κούρεμά του. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι αυστηρή προϋπόθεση για την υιοθέτησή της είναι ακόμη μεγαλύτερη λιτότητα. Οι συγγραφείς ζητούν, συγκεκριμένα ακόμη, και την αυστηροποίηση του Δημοσιονομικού Συμφώνου!

Η πρόταση των Παρί-Βιπλόζ αποτελεί μία λύση στο πρόβλημα της κρίσης του δημόσιου χρέους που αντιμετωπίζει η ευρωζώνη. Το σχέδιο PADRE ξεκινάει από την διαπίστωση ότι αρκετές χώρες της ευρωζώνης είναι αντιμέτωπες με ένα μη βιώσιμο δημόσιο χρέος. Το περιεχόμενο που δίνεται στην μη βιωσιμότητα δε σχετίζεται με την χρεοκοπία, αλλά με τους

ακόλουθους αυστηρούς περιορισμούς που δημιουργεί το χρέος: Πρώτο, αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη. Οι συγγραφείς μάλιστα επικαλούνται έρευνα της Ράιχαρτ και του Ρογκόφ του 2010 που συμπεραίνει ότι ένα χρέος άνω του 90% προκαλεί μείωση των ρυθμών μεγέθυνσης κατά 1% ετησίως. Κανόνας που ισχύει, κατά τα γραφόμενά τους, για την Ιαπωνία και την Ιταλία, επ' ουδενί ωστόσο δεν επιβεβαιώνεται από τους ρυθμούς μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας τις δεκαετίες '90 και 2000... Ο δεύτερος λόγος για τον οποίο πρέπει να μειωθεί το χρέος σχετίζεται με την ανάγκη δημιουργίας περιθωρίου παρεμβάσεων ώστε οι κυβερνήσεις να μπορούν να παρέμβουν αντι-κυκλικά σε περιόδους ύφεσης. Ο τρίτος λόγος για τον οποίο το υψηλό δημόσιο χρέος είναι ανεπιθύμητο σχετίζεται με το υψηλό κόστος εξυπηρέτησης του.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η αναφορά των δύο οικονομολόγων στην «θηλιά του διαβόλου» μεταξύ δημοσίου χρέους από την μια και τραπεζικού συστήματος από την άλλη. Η αιτία της δημιουργίας της εντοπίζεται στην απουσία «δανειστή εσχάτου ανάγκης», όπως είναι οι κεντρικές τράπεζες σε όλο τον κόσμο όχι όμως στην ευρωζώνη. Η καταστατική απουσία τέτοιας λειτουργίας είναι που οδήγησε τα κράτη να στραφούν στις εμπορικές τράπεζες για δανεισμό κι οι χρεοκοπημένες μέσα στον υπερδανεισμό τους εμπορικές τράπεζες να στραφούν στη συνέχεια στα κράτη για να γλιτώσουν, προκαλώντας αφαίμαξη του λαού και μια παρατεταμένη οικονομική κρίση. Εξέλιξη που θα είχε προφανώς αποτραπεί αν τα κράτη διατηρούσαν το δικαίωμα να τυπώνουν χρήμα και μάλιστα εθνικό. Αν δηλαδή δεν είχαν παραιτηθεί αυτού του δικαιώματός τους, εκχωρώντας το στις ομολογιακές αγορές που μετέτρεψαν τα κράτη σε παρίες. Επομένως, η ευρωζώνη αναδείχθηκε σε έναν αυτοτελή παράγοντα όξυνσης και περιπλοκής της δημοσιονομικής κρίσης. Διαπίστωση που καθιστά προβληματική κάθε λύση που κινείται εντός της.

Το δημόσιο χρέος θα πληρωθεί, απλώς από την ...επόμενη γενιά!

Οι αρχιτέκτονες του σχεδίου PADRE εξ αρχής ξεκαθαρίζουν ότι μπορεί στην μεταπολεμική Ευρώπη να μην υπήρχε προηγούμενο αναδιάρθρωσης δημόσιου χρέους (μέχρι το 2012) ωστόσο στην διεθνή οικονομία είναι κανόνας κι όχι εξαίρεση. Αναφέρουν συγκεκριμένα ότι από το 1820 μέχρι το 2012 υπήρχαν 251 κρατικές χρεοκοπίες, ενώ από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά έχουν γίνει 425 επαναδιαπραγματεύσεις δημόσιου χρέους, στο πλαίσιο της Λέσχης του Παρισιού, που συνήθως περιελάμβαναν και κάποια μείωση χρέους. Τυποποιώντας μάλιστα και τις επιπτώσεις στα κράτη, με βάση τα εμπειρικά δεδομένα ο αποκλεισμός από την αγορά διαρκεί από 4 έως 8 έτη κι η άνοδος των επιτοκίων κυμαίνεται από 2,5% έως 4%. Ανεκτό κόστος, συμπεραίνουμε...

Οι Παρί και Βιπλόζ δηλώνουν εξ ορισμού ότι η πρότασή τους, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει σε ανάλογες περιπτώσεις, δεν προκαλεί κανένα κόστος ούτε σε φορολογούμενους άλλων κρατών μελών της ευρωζώνης, κυβερνήσεις και ιδρύματα όπως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κι ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ESM), ούτε στις τράπεζες. Δεν υπάρχει δηλαδή κανενός είδους αναδιανομή ή μετακύληση βαρών. «Η μόνη εναπομείνασα λύση είναι να επιβάλουμε τις αναπότρεπτες ζημιές στους μελλοντικούς φορολογούμενους, που δεν επιφέρει καμιά αναδιανομή εισοδήματος. Υπό την απουσία χρεοκοπίας, οι μελλοντικοί φορολογούμενοι θα πληρώσουν τα τωρινά χρέη. Η κοινή πρακτική της ανακύκλησης χρεών ομολόγων που λήγουν σημαίνει πως η αποκλιμάκωση του χρέους μπορεί να επιτευχθεί σε έναν μακρύ χρονικό ορίζοντα». Μάλιστα, για να διασφαλιστεί η απουσία αναδιανομής ή μεταφοράς κόστους, η λύση θα αφορά όλα τα κράτη μέλη της ευρωζώνης, κι όχι ορισμένα αυτά.

Η πρότασή τους γίνεται καλύτερα κατανοητή με τη βοήθεια ενός παραδείγματος, που έχουν επεξεργαστεί οι ίδιοι οι συγγραφείς. Στο τέλος του 2013, το συνολικό δημόσιο χρέος των κρατών της ευρωζώνης ανερχόταν σε 9,18 τρισ. ευρώ ή 95,5% του ΑΕΠ της ευρωζώνης, με το μικρότερο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ να ανήκει στην Εσθονία (10%) και το μεγαλύτερο στην Ελλάδα (176,2%). Μια αναδιάρθρωση του μισού χρέους (4,59 δισ. ευρώ) θα κατανεμόταν σε κάθε ένα από τα 18 κράτη μέλη της ευρωζώνης αναλόγως της συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Πολλαπλασιάζεται δηλαδή το μερίδιο συμμετοχής (με άθροισμα 1) επί των 4,59 τρισ. ευρώ. Έτσι, για παράδειγμα, η Γερμανία (που συμμετέχει στο κεφάλαιο της ΕΚΤ με μερίδιο με 26,86%) θα δει το χρέος της να μειώνεται κατά 1,23 τρισ. ευρώ ή κατά 45,1% του ΑΕΠ και μετά την αναδιάρθρωση να φτάνει στα 944 δισ. ευρώ ή 34,5% του ΑΕΠ. Η Ελλάδα (που συμμετέχει στο κεφάλαιο της ΕΚΤ με 2,79%) θα δει το δημόσιο χρέος της να μειώνεται κατά 128 δισ. ευρώ ή 70,1% του ΑΕΠ και μετά την αναδιάρθρωση να μένουν 194 δισ. ευρώ ή 106,2% του ΑΕΠ. Ακολουθώντας αυτή την διαδικασία που αναδεικνύει και πάλι την Ελλάδα σε πρωταθλητή του δημόσιου χρέους, στην άλλη άκρη του φάσματος βλέπουμε χώρες με αρνητικό δημόσιο χρέος, τόσο ως μέγεθος όσο κι ως ποσοστό. Πχ. η Εσθονία θα έχει δημόσιο χρέος -10 δισ. ευρώ ή -53,3% του ΑΕΠ της…

……

Τοκοχρεολύσια 2013-2030
Έτος Χρεολύσια (εκ. ευρώ) Τόκοι (εκ. ευρώ) Τοκοχρεολύσια (εκ. ευρώ) Τοκοχρεολύσια ως % ΑΕΠ 2013 (182,05 δισ. ευρώ)
2013 12.890 5.887 18.777 10,31
2014 24.900 6.026 30.926 16,99

2015 16.018 5.878 21.896 12,03
2016 7.075 6.028 13.103 7,20
2017 7.480 6.405 13.885 7,63
2018 4.672 6.590 11.262 6,19
2019 9.949 6.622 16.571 9,10
2020 7.052 6.360 13.412 7,37
2021 7.169 10.956 18.125 9,96
2022 8.873 24.489 33.362 18,33
2023 11.186 17.551 28.737 15,79
2024 10.864 13.641 24.505 13,46
2025 8.795 9.030 17.825 9,79
2026 8.569 8.642 17.211 9,45
2027 8.453 8.215 16.668 9,16
2028 8.060 7.779 15.839 8,70
2029 7.308 7.290 14.598 8,02
2030 7.329 6.853 14.182 7,79
176.642 164.242 340.884 187,25
Σημείωση: Οι παρατιθέμενοι τόκοι αποτελούν εκτιμήσεις, επειδή το δημόσιο χρέος κατά 78% έχει συναφθεί με μη σταθερό επιτόκιο.
Πηγή: Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους
.....

Η απόσυρση του δημόσιου χρέους προτείνεται να υλοποιηθεί με την βοήθεια της ΕΚΤ η οποία θα εκδώσει ομολογίες που θα λήγουν στο μακρινό μέλλον και θα θεωρούνται μηδενικού κινδύνου καθώς θα έχουν εκδοθεί από την κεντρική τράπεζα. Η έκδοσή τους ωστόσο θα έχει κόστος, που με βάση ένα επιτόκιο 3,5%, εκτιμάται στα 161 δισ. ετησίως ή 1,7% του ΑΕΠ της ευρωζώνης. Το ποσό είναι τεράστιο με όποιο μέγεθος κι αν το αντιπαραβάλλουμε: Με τα μέσα κέρδη που διένειμε η ΕΚΤ στους μετόχους της κι ανέρχονταν σε 1,1 δισ. ευρώ κατά μέσο όρο τον χρόνο μεταξύ 2008-2012, με τους πόρους του ευρωσυστήματος (ΕΚΤ και Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες) που το Δεκέμβριο του 2013 ανέρχονταν σε 90 δισ. ευρώ, ακόμη και με τα κέρδη της ομοσπονδιακής κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ (που είναι πολύ πιο κερδοφόρα από την ΕΚΤ) που το 2012 ανέρχονταν σε 88,4 δισ. δολ. Οι συγγραφείς της μελέτης υπολογίζουν πως υπό ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις μπορεί στο μέλλον το (σημαντικό!) κόστος που θα επισείει το «παρκάρισμα» του δημόσιου χρέους για να αποπληρωθεί από τις μελλοντικές γενιές να καλύπτεται από τα κέρδη της ΕΚΤ.

Στη θέση της ΕΚΤ θα μπορούσε, κατά τους συγγραφείς, να είναι ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός

Σταθερότητας ή κάποιο διάδοχο σχήμα, καθώς το κεφάλαιο του συγκεκριμένου μηχανισμού ανέρχεται σε 700 δισ. ευρώ μόνο, εκ των οποίων έχουν καταβληθεί τα 80 δισ. ευρώ, ενώ η μέγιστη δυνατότητα δανεισμού ανέρχεται σε 500 δισ. ευρώ, δηλαδή σχεδόν το 10% των αναγκαίων πόρων (4,6 τρισ. ευρώ). Στο τέλος της μελέτης παρουσιάζονται κι άλλες εναλλακτικές όπως: Πρώτο, για παράδειγμα η αναδιάρθρωση ενός μικρότερου μέρους του χρέους της ευρωζώνης (25% κι όχι 50%) που αφήνει όμως την Ελλάδα με ένα χρέος ύψους 258 δισ. ευρώ ή 141,2% και δύο χώρες ακόμη με δημόσιο χρέος άνω του 100%: Την Ιταλία με 106,7% και την Ιρλανδία με 102,3% του ΑΕΠ. Δεύτερη εναλλακτική λύση είναι μια μη ομοιόμορφη αναδιάρθρωση μεταξύ των κρατών μελών, που χαρακτηρίζεται όμως πολιτικά αδύνατη επειδή θα χαρακτηριστεί μεταβίβαση, κ.α.

Η λιτότητα αυστηρή προϋπόθεση!

ΠΟΛΥ ΕΛΑΣΤΙΚΟ ΚΡΙΝΟΥΝ ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ

«Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι μια αναδιάρθρωση του χρέους περιέχει έναν σοβαρό ηθικό κίνδυνο, ειδικότερα αν διεκπεραιωθεί από έναν υπερεθνικό θεσμό, όπως η ΕΚΤ ή ΕΜΣ. Γιατί να μην αφήσει κάποιος το δημόσιο χρέος να αυξηθεί ξανά μετά την αναδιάρθρωση αν μπορεί να περιμένει ότι θα ακολουθήσει μια νέα αναδιάρθρωση» αναρωτιούνται οι δύο οικονομολόγοι που συνέταξαν την πρόταση για μια Πολιτικά Αποδεκτή Αναδιάρθρωση Χρέους στην Ευρωζώνη. Δύο είναι οι απαντήσεις που δίνουν. Κατ’ αρχάς η ύπαρξη ρήτρας που θα προβλέπει ότι η ΕΚΤ ή όποιος άλλος μηχανισμός αναλάβει την αναδιάρθρωση με το που θα διαπιστώσει δημοσιονομική χαλάρωση θα ακυρώνει ακαριαία την διαδικασία αναδιάρθρωσης. «Ο στόχος θα είναι να στρέφεται η πίεση των αγορών στις κυβερνήσεις που δεν συμμορφώνονται με τις αρχές της αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας».

Δεν προτείνουν όμως μόνο αυτό: «Αν οι γρήγορες κυρώσεις της αγοράς δεν μπορούν να εξαλείψουν πλήρως τον ηθικό κίνδυνο, χρειάζεται να στραφούμε σε μια θεσμική προσέγγιση. Δυστυχώς το Δημοσιονομικό Σύμφωνο είναι ασαφές κατά πολλούς τρόπους. Τόσο η συμφωνία για το “φρένο χρέους” όσο και οι συνταγματικές προϋποθέσεις αποτελούν υποχρεώσεις που εφαρμόζονται κατά βούληση. Σε πολλές χώρες η μετάφρασή τους στην εθνική νομοθεσία έχει οδηγήσει σε πολύ πιο ήπιους κανόνες, συχνά υπό το κάλυμμα της υπερβολικής περιπλοκότητας και ελάχιστες χώρες το έχουν κάνει συνταγματική απαίτηση. Η δημοσιονομική πειθαρχία δεν έχει ακόμη εθνικοποιηθεί με αποτελεσματικό τρόπο. Μια πιθανότητα είναι η αναδιάρθρωση του χρέους να προχωράει υπό την προϋπόθεση της πλήρους εφαρμογής του “φρένου χρέους” και της εγγραφής του στο εθνικό σύνταγμα. Αυτό θα έκανε παράνομη την δημοσιονομική απειθαρχία»!

Με βάση τα παραπάνω φαίνεται καθαρά ότι η αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους δεν έρχεται μόνη της. Αναπόσπαστο τμήμα της λύσης PADRE είναι η εφαρμογή πολύ πιο αυστηρών πολιτικών λιτότητας απ' αυτών που έχουν θεσπιστεί ακόμη και σήμερα. Το γεγονός ότι οι οικονομολόγοι Παρί και Βιπλόζ χαρακτηρίζουν ανεπαρκές το Δημοσιονομικό Σύμφωνο που υιοθετήθηκε το 2012 είναι πολύ ενδεικτικό.

Επομένως ακόμη κι αν η λύση των δύο οικονομολόγων ήταν συμφέρουσα έπρεπε να απορριφθεί μόνο και μόνο γι' αυτόν τον όρο δεδομένου ότι το πρόβλημα της ευρωζώνης σήμερα δεν είναι το δημόσιο χρέος. Το δημόσιο χρέος (όπως ο πληθωρισμός την δεκαετία του 1980) είναι μόνο η αφορμή. Το πρόβλημα σήμερα, μιλώντας από την σκοπιά της κοινωνικής πλειοψηφίας, έγκειται στην αύξηση των μισθών, των ημερομισθίων, των συντάξεων και των κοινωνικών παροχών σε υγεία, παιδεία και κοινωνική ασφάλιση. Η σημασία του στόχου διαγραφής ακόμη κι ενός σημαντικού τμήματος του δημόσιου χρέους (πχ του χρέους της Τρόικας που ανέρχεται στο 68,4% του συνολικού χρέους) αν όχι όλου, σχετίζεται με την δημιουργία εκείνων των προϋποθέσεων που θα επιτρέψουν την άσκηση αναδιανεμητικής πολιτικής. Όσοι το χρέος εξυπηρετείται και πρέπει κάθε χρόνο να καταβάλλονται τα ποσά που φαίνονται στον πίνακα, δεν υπάρχει περιθώριο για βελτίωση των όρων ζωής των εργαζομένων. Η αναδιάρθρωση κι η διαγραφή δεν είναι αυτοσκοπός. Άρα, ακόμη κι η καλύτερη λύση για το δημόσιο χρέος, που θα είχε όμως ως προϋπόθεση την εφαρμογή πολιτικής λιτότητας, όφειλε να απορριφθεί από την Αριστερά. Το σημαντικότερο: μια τέτοια λύση δεν είναι αριστερή λύση.

ΑΤΕΛΕΣΦΟΡΗ ΛΥΣΗ

Το «ελληνικό πρόβλημα» παραμένει

ΔΙΑΩΝΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΧΡΕΟΣ

Η πρόταση των Παρί-Βιπλόζ βρίθει αντιφάσεων λόγω της προσπάθειάς της να σεβαστεί τις πολιτικές ισορροπίες. Ως αποτέλεσμα είναι μια πρόταση που δεν λύνει το πρόβλημα του δημόσιου χρέους, απλώς το μεταθέτει για την επόμενη γενιά ή ακόμη και για τις επόμενες γενιές, μετατρέποντας έτσι την υπερχρέωση σε μια σταθερή κατάσταση. Η μοναδική ελπίδα που δημιουργεί είναι πως στο ενδιάμεσο θα δημιουργηθούν εκείνες οι συνθήκες μεγέθυνσης που θα επιτρέψουν την ευκολότερη αποπληρωμή του στο απώτερο μέλλον. Καμιά ένδειξη ωστόσο δεν υπάρχει πως η ανάπτυξη είναι προ των πυλών και για να μπει περιμένει να φύγει το χρέος. Αντίθετα όλα συνηγορούν πως η επικείμενη ανάπτυξη θα είναι όχι μόνο ασταθής, αλλά και αντιδραστική, με μισθούς των 481 ευρώ και την ανεργία στα ύψη.

Υπάρχουν ωστόσο κι άλλοι λόγοι που κάνουν την πρόταση των Παρί και Βιπλόζ ανεφάρμοστη, αν όχι αντιδραστική, καταλήγοντας ότι η διαγραφή με μονομερείς ενέργειες είναι μονόδρομος για την μείωση του χρέους.

Πρώτο, αναζητώντας μια συμμετρική λύση υποτιμάει τις ασυμμετρίες και τις αντιθέσεις της ευρωζώνης, δημιούργημα των οποίων είναι η δημοσιονομική κρίση της περιφέρειας κι όχι όλης της ευρωζώνης. Πίσω από το παράδοξο του αρνητικού πρόσημου στο χρέος ορισμένων κρατών μετά την αναδιάρθρωση, κρύβεται το γεγονός ότι μια συμμετρική λύση δεν αφορά όλη την ευρωζώνη. Η Γερμανία δεν έχει κανένα συμφέρον να την αποδεχθεί. Πολύ περισσότερο καθώς ξέρει πως το δημόσιο χρέος αποτελεί ιδανικό εργαλείο για να πιέζει τις άλλες χώρες μέλη της ευρωζώνης για αντεργατικές μεταρρυθμίσεις. Γιατί να το στερηθεί; Ο ατελέσφορος χαρακτήρας της λύσης φαίνεται πως ενώ λογιστικά μειώνει το χρέος σε χώρες που δεν έχουν καμιά σχετική έγνοια, στην Ελλάδα όχι μόνο το αφήνει σε πολύ υψηλά επίπεδα, αλλά ούτε καν εξαλείφει την ανάγκη διαγραφής μέρους του χρέους. Το λένε με σαφήνεια οι συγγραφείς κι αφορά μάλιστα το βασικό σενάριο, της αναδιάρθρωσης του 50% του χρέους: «Η Ελλάδα παραμένει στην ζώνη του κινδύνου, που μπορεί να δικαιολογήσει μια ειδική μεταχείριση (Ανάμειξη Επίσημου Τομέα – OSI) που πιθανά να αποφασιστεί εντός του 2014». Προκρίνουν δηλαδή την διαγραφή μέρους του χρέους του επίσημου τομέα, όπως χαρακτηρίζεται το μη ομολογιακό, άλλο αν όσοι την επικαλούνται κάνουν ότι δεν είδαν την σχετική αναφορά…

Επίσης, υποτιμάται το κόστος της πρότασης. Οι λύσεις που προκρίνουν οι δύο οικονομολόγοι, μέσω των κερδών της ΕΚΤ από το εκδοτικό προνόμιο (seigniorage), αποτελούν ευσεβή πόθο ενώ συνοδεύονται από πολύ αυστηρές προϋποθέσεις για να ισούνται με το κόστος.

Επιπλέον, ενώ είναι μια λύση που ταιριάζει σε ομολογιακά χρέη, είναι εντελώς ανεφάρμοστη για «επίσημα» χρέη, όπως των τεσσάρων χωρών που έχουν δανειοδοτηθεί από την Τρόικα (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Κύπρος). Το ΔΝΤ ενδεικτικά απαιτώντας να αποπληρώνεται το χρέος του, κατ’ απόλυτη προτεραιότητα, είναι αδύνατο να δεχθεί την αποπληρωμή του με ομολογίες που θα λήγουν στο αόριστο μέλλον.

Τέλος, είναι μια λύση κοινωνικά άδικη στον βαθμό που οι υπαίτιοι του χρέους συνεχίζουν να μετακυλίουν το κόστος της εξυπηρέτησής του σε ξένες πλάτες. Έτσι, η Γερμανία, για παράδειγμα, που έσπευσε να κρατικοποιήσει για να θωρακίσει το χρέος που όφειλε η Ελλάδα στις γερμανικές τράπεζες, μετατρέποντας τους Γερμανούς φορολογούμενους σε ανθρώπινη ασπίδα, ποτέ δεν θα πληρώσει για το οικονομικό έγκλημα που διέπραξε.

leonidasvatikiotis.wordpress.com

(Πριν, 5 Οκτωβρίου 2014)